

Ludzie wszystkich narodów, ras, wierzeń i poglądów mówią w Warszawie jednym językiem — językiem walki o pokój

Referaty prof. Joliot-Curie i Pietro Nenni — Eugenia Cotton i Aleksander Fadijew głównymi mówcami w dyskusji — Włoski ksiądz katolicki, konserwatysta angielski i pisarz niemiecki mówią: „Pragniemy pokoju ponad wszystko”

Drugi dzień obrad II Światowego Kongresu Obrońców Pokoju

Przewodniczący Stałego Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju prof. Fryderyk Joliot-Curie wygłasza przemówienie (Streszczenie przemówienia zamieszczamy na str. 2-4.)

Foto AR

Spotkania ludności stolicy z delegatami na II Światowy Kongres Obrońców Pokoju

(f) Stołeczny Komitet Obrońców Pokoju zaprasza ludność Warszawy na spotkania z delegatami na II Światowy Kongres Obrońców Pokoju, które odbędą się w niedzielę, dnia 19 listopada br. o godz. 10,15 w następujących punktach miasta:

1. W sali „Romy” — dla dzielnic Śródmieście.
2. W świetlicy Zakładów im. Dymitrowa przy ul. Kałuszyńskiej — dla dzielnic Grochów.
3. W gimnazjum przy ul. Białoleckiej — dla dzielnic Bródno.
4. W kinie „Lotnik” — dla dzielnic Okęcie.
5. W sali Domu Akademickiego przy Placu Narutowicza — dla dzielnic Ochota.
6. W kinie Moskwa — dla dzielnic Mokotów.
7. W sali NOT przy ul. Czackiego dla dzielnic Starówka.
8. W Domu Kultury przy ul. Próchnika — dla dzielnic Żoliborz.
9. W świetlicy Zakładów im. 22 Lipca (Wedel) — dla dzielnic Praga Centralna.
10. W kinie „Prah” — dla dzielnic Praga Centralna.
11. W kinie „W-Z” i w sali MZK — dla dzielnic Wola.

Poza tym odbędą się również o godz. 10,15 spotkania delegatów na Kongres z kobietami Stolicy w Teatrze Narodowym i świetlicy WZPO im. Obrońców Warszawy na Grochowie jak również spotkanie z młodzieżą — na Mariensztacie.

Prezydent RP na występie radzieckiego zespołu „Bieriozka”

(f) W dniu 17 bm. w Państwowym Teatrze Polskim odbył się pierwszy występ czołowego radzieckiego zespołu tanecznego „Bieriozka”, goszczącego w Polsce w związku z Miesiącem Pogłębiającym Przyjaźni Polsko-Radzieckiej.

Na występie przybył Prezydent RP Bolesław Bierut. Obecni byli również członkowie Rady Państwa oraz członkowie Rządu z Premierem Józefem Cyrankiewiczem na czele.

Na występie obecni byli członkowie korpusu dyplomatycznego z dziekanem Ambasadorów ZSRR w Warszawie — Wiktoorem Lebediewem.

Wśród zaproszonych gości znajdowali się liczni delegaci na II Światowy Kongres Obrońców Pokoju, z Przewodniczącym Stałego Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju prof. Fryderykiem Joliot-Curie.

Występ zespołu radzieckiego spotkał się z niezwykle serdecznym przyjęciem publiczności.

Walki na wszystkich frontach w Korei

(a) MOSKWA (PAP). Agencja TASS donosi, że dowództwo naczelne koreańskiej armii ludowej nadało w dniu 16 listopada br. komunikat treści następującej: Wojska armii ludowej toczą na wszystkich odcinkach frontu walki przeciwko amerykańskiemu i południowo-koreańskiemu wojskom na dotychczasowych pozycjach. Usiłowania nieprzyjaciela, by na północ od Anczu i w rejonie Tokusen przejść do ofensywy — spełzły na niczym.

Protestacyjny strajk 5 milionów robotników i urzędników włoskich

(a) RZYM (PAP). W dniu 14 listopada na znak protestu przeciwko systematycznemu torpedowaniu przez włoską federację przemysłowców rokowań ze związanymi zawodowcami w sprawie rewizji plac, 5 milionów robotników i urzędników ogłosiło jednorodny strajk protestacyjny.

W Turynie i Mediolanie strajk objął 100 proc. robotników i urzędników przemysłu i transportu. W innych miejscowościach strajkowało od 95 do 100 proc. robotników i urzędników. W Genui strajk ten przybrał charakter generalny.

Gdy delegaci na Kongres drugiego dnia obrad rano zjeżdżali do Domu Słowa Polskiego znów spotkali na drodze tłumy z transparentami manifestujące na ich cześć i na rzecz pokoju. Przed wejściem do siedziby Kongresu podbiegali ludzie do delegatów by wręczyć kwiaty, by uściskać rękę delegata.

Drugi dzień obrad rozpoczął się o godz. 10 rano.

Wybór przewodniczących

Przewodnictwo obejmuje Pani Cotton, po czym zabiera głos p. de Chambrun, zgłaszając w imieniu prezydium Kongresu nazwiska osób, które wraz z profesorem Joliot-Curie — przewodniczącym będą obradom Kongresu. Wśród okłasków delegatów proponuje następujących kandydatów na przewodniczących: p. p. Eugenia Cotton (Francja), prof. Bernal (W. Brytania), Kuo Mo-žo (Chiny), Lombardo Toledano (Meksyk), Aphaus (USA), Jessie Street (Australia), d'Arboussier (Afryka), Yves Farges (Francja), Fadijew (ZSRR) i Pietro Nenni (Włochy). Kandydaty te zostają przyjęte jednogłośnie.

De Chambrun odczytuje następnie wnioski niektórych delegacji Kongresu. Przez delegację Stanów Zjednoczonych zostały zgłoszone: p. p. Howard Fast, Terese Lee Robinson, Willard Aphaus, Helen Johnson, dr John Kingsbury, James Proctor, R. P. Robert Muir, Stefan Heym.

Zostali również zgłoszeni jako kandydaci do Prezydium: p. Desmond Buckle (Afryka Połudn.), Metropolita Moldawii Sebastian Roussan (Rumunia), p. Andersen Neesb (Dania), przewodniczący Międzynarodowego Związku Studentów J. Grohman (Czechosłowacja), Sekretarz Generalny Międzynarodowej Organizacji Dziennikarzy J. Hronick (Czechosłowacja), p. Shevget Musarzi (Albania). Delegacja włoska zgłosiła następujących kandydatów: p. p. Achille Lordi, Maria Maltoni, Quasimodo, gen. Azzì, Leonida Repaci — zaś delegacja Izraela: p. p. Bar Yehouda i Toofik Toobi. Również i te wnioski zostają przyjęte owacyjnie i jednogłośnie.

Następnie przewodnicząca Eugenia Cotton udziela głosu prof. Joliot-Curie, który wstępuje na trybunę wśród okłasków całej sali i wygłasza sprawozdanie ogólne (Obszerne streszczenie przemówienia podajemy na str. 2).

Referat prof. Joliot-Curie przerywany był wielokrotnie burzliwymi okłaskami delegatów, którzy — po zakończeniu przemówienia zgłaszali mówcy długotrwałą owację. Następnie przewodnicząca Eugenia Cotton udziela głosu prof. Infelda (Przemówienie prof. Infelda podajemy w streszczeniu na stronie 4-6).

Pierwszy w dyskusji zabiera głos delegat polski prof. Infeld. (Przemówienie prof. Infelda podajemy w streszczeniu na stronie 4-6).

Następnie przewodnicząca Eugenia Cotton udziela głosu prof. Infelda (Przemówienie prof. Infelda podajemy w streszczeniu na stronie 4-6).

Następnie przewodnicząca Eugenia Cotton udziela głosu prof. Infelda (Przemówienie prof. Infelda podajemy w streszczeniu na stronie 4-6).

Następnie przewodnicząca Eugenia Cotton udziela głosu prof. Infelda (Przemówienie prof. Infelda podajemy w streszczeniu na stronie 4-6).

Następnie przewodnicząca Eugenia Cotton udziela głosu prof. Infelda (Przemówienie prof. Infelda podajemy w streszczeniu na stronie 4-6).

500 kobiet z całej Polski wita Kongres

W tym momencie na salę obrad wchodzi 500 kobiet ze wszystkich województw Polski, robotnic, chłopki, gospodynie do mowy, pracownice umysłowe — z których każda utraciła podczas ostatniej wojny kogós z najbliższej rodziny.

Delegaci wstają, witając gorąco przedstawicielki milionów kobiet polskich. Nad głowami kobiet powiewają wielobarwne chustki z hasłami na cześć Kongresu. Otrzymują je w podarunku członkowie prezydium i delegaci.

Otoczona 500 kobietami przemawia do delegatów posłanka Jaszczukowa, piętnując tych, którzy chcą wywołać nową wojnę. Nie mogą — mówi posłanka — spokojnie myśleć o garście ludzi bez serc i sumienia, którzy przygotowują bombę atomową, zbroją się bez opamiętania i chcą wywołać nową wojnę.

Mimo ogłoszenia przerwy obiadowej manifestacja trwa jeszcze dłużej. Kobiety polskie wymieniają serdeczne uściski.

W innej grupie polska chłopka opowiada z przejęciem kobiecie radzieckiej o pobycie w wycieczce w jednym z kolchozów. Murarka z Warszawy wymienia serdeczne uściski z Murzynką amerykańską.

Wszystkie stwierdza, że Polki — pracą swą dają dowód, iż ze wszystkich sił chcą służyć wielkiej sprawie pokoju.

Przewodnictwo obrad popołudniowych objął prof. Bernal, udzielając na wstępie głosu przedstawicielowi Sekretariatu Kongresu, p. Gabriel d'Arboussier, który przedstawia dalsze zgłoszone przez poszczególne delegacje kandydatury na członków Prezydium Kongresu.

Następnie G. d'Arboussier podaje, iż do Sekretariatu Kongresu wpłynął wniosek delegacji Algieru, aby wnieść na porządek dzienny Kongresu problem kolonialny. Kongres przyjmuje wniosek. Opracowaniem tego problemu zajmie się Komisja Polityczna Kongresu.

Jako pierwsza w dyskusji popołudniowej zabiera głos p. Davies, żona posła do Izby Gmin, którego lista do Kongresu została odczytana w pierwszym dniu Kongresu.

Kraj, gdzie pokój oznacza postępek, a postępek oznacza pokój

Pani Davies bawiła ostatnio z wycieczką w ZSRR. Dziela się swymi wrażeniami odnieśli w ZSRR, p. Davies mówi: „My, delegacja angielska do Związku Radzieckiego czujemy, że byliśmy w nowym świecie, w którym pokój oznacza postępek — a postępek oznacza pokój. W Związku Radzieckim wszyscy są zdecydowanymi zwolennikami pokoju i darzą gorącymi uczuciami przyjaźni ludzi pracy całego świata. My, którzy byliśmy w Związku Radzieckim, widzieliśmy jak wielki, wspaniały naród odbudowuje swój kraj.”

W dalszym ciągu przemówienia p. Davies podkreśla, iż zrujnowana wojną Warszawa jest właściwym miejscem obrad Kongresu. Smutnym komentem jest tylko to — mówi p. Davies — że w 5 lat po strasnym szaleństwie wojennym, konieczne jest zwoływanie Kongresu walki o pokój.

Na wniosek Sekretariatu Kongresu jednogłośnie powoływane p. Davies do prezydium. Następnie przemawia przedstawiciel delegacji Meksyku — Gomez Arturo Orono.

„Wszystko co jest przeciw pokojowi — musi p. Orono — należy usunąć tak, jak usuwa się chwasty, które zagrażają plonom.”

„Pragnę pokoju ponad wszystko” — mówi konserwatysta angielski

Na mównicy staje przedstawiciel delegacji brytyjskiej, członek parlamentu brytyjskiego z ramienia partii konserwatywnej, dr. Christopher Woodard.

Przewodniczący udziela głosu wiceprzewodniczącemu Stałego Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju, Pietro Nenniemu. Nenni wstępuje na trybunę wśród rzeszy okłasków delegatów. Jego przemówienie śledzi Kongres z niesłabnącą uwagą.

Pietro Nenni przemawiał w drugim punkcie porządku dnia obrad, obejmującym sprawozdanie w sprawie zakazu broni atomowej i wszelkiej innej broni masowej zagłady, w sprawie zakazu propagandy wojennej oraz w sprawie powszechnego zredukowania zbrojeń. (Przemówienie to podajemy na str. 3-6).

Po krótkiej przerwie przewodniczący obejmuje p. d'Arboussier, który udziela głosu delegatowi radzieckiemu, Aleksandrowi Fadijewowi. Sala burzą okłasków wita wchodzącego na mównicę słynnego pisarza radzieckiego. Oklaski przerywały również wielokrotnie jego słowa. Długotrwałe serdeczne owacje wybuca, gdy mowca opuszcza trybunę. (Obszerne streszczenie przemówienia A. Fadijewa podajemy na str. 4-6).

Przewodniczący proponuje następnie, aby zaprosić symbolicznie do prezydium tych członków delegacji Pakistanu, którzy nie mogli przybyć na Kongres z powodu czynionych im trudności. Wniosek ten zostaje przyjęty okłaskami.

Bohatera walka ludu koreańskiego zakończy się zwycięstwem

Serdecznie witany przewodniczący delegacji pakistańskiej p. Munib-ur-Rahman podrażnia Kongres w imieniu 80-milionowego narodu pakistańskiego. Stwierdza on, iż naród Pakistanu przez przeszło 100 lat znajdował się pod rządami Wielkiej Brytanii, które przyniosły ludowi pakistańskiemu nędzę i zacołanie.

„Ale lud Pakistanu walczy o pokój. Dowodem tego są m. in. liczne manifestacje pokojowe, jak np. demonstracja ludu Lahore, potępiającego wojnę w

Pokręślając, że uczestniczy w ruchu obronców pokoju mimo, że jest członkiem Partii Konserwatywnej — wyraża on przy puszczeniu, że może być po powrocie z Kongresu wykluczony z tego stronnictwa. Stwierdza on następnie wśród okłasków, że nigdy nie widział tyle szczęścia, radości i prawdziwej szczerości, ile zobaczył w Polsce i Czechosłowacji.

„Gdy przekroczyłem tzw. „żelazną kurtynę” na lotnisku w Pradze Czeskiej — mówi dr Woodard — zostałem przywitany muzyką i śpiewem młodzieży czechosłowackiej. Dopiero, gdy udałem się do hotelu, przypomniałem sobie, że nikt nie pytał mnie o paszport. A więc coż to za żelazna kurtyna? (Okłaski — weseloski).

„Przekładam pokój nad wszystko. My, Brytyjczycy pragniemy pokoju i nie powinniśmy wysłać sił wojskowych do Korei.”

„Mówiono mi, że w Polsce Ludowej przeluduje się religie. Byłbym niesprawiedliwy, gdybym mówił inaczej, niż widziałem. A widziałem tolerancję religijną. Nie miałem pojęcia, jak uciarpiliście tu w Warszawie i wiem, że nie pragniecie wojny.”

Przemówienie swe kończy dr. Christopher Woodard krzykiem w języku polskim: „Niech żyje Polska Ludowa. Niech żyje Pokój!”

Sala reaguje okłaskami. Na mównicy staje 75-letni poeta z południowych indii — Vallathol. Przyjeżdżając do Warszawy na Kongres Pokoju opuścił on po raz pierwszy w życiu swoją rodzinną wioskę.

Vallathol odczytał w swym ojczystym języku poemat, który następnie został przetłumaczony. Nagrodzony gorącymi okłaskami zabranych utworów wyraża niezachwiane przekonanie o etyce, iż pokój zostanie utrzymany, a klęskę poniosą ci, którzy przygotowują wojnę.

„Pragnę pokoju ponad wszystko” — mówi konserwatysta angielski

Na mównicy staje przedstawiciel delegacji brytyjskiej, członek parlamentu brytyjskiego z ramienia partii konserwatywnej, dr. Christopher Woodard.

Przewodniczący udziela głosu wiceprzewodniczącemu Stałego Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju, Pietro Nenniemu. Nenni wstępuje na trybunę wśród rzeszy okłasków delegatów. Jego przemówienie śledzi Kongres z niesłabnącą uwagą.

Pietro Nenni przemawiał w drugim punkcie porządku dnia obrad, obejmującym sprawozdanie w sprawie zakazu broni atomowej i wszelkiej innej broni masowej zagłady, w sprawie zakazu propagandy wojennej oraz w sprawie powszechnego zredukowania zbrojeń. (Przemówienie to podajemy na str. 3-6).

Po krótkiej przerwie przewodniczący obejmuje p. d'Arboussier, który udziela głosu delegatowi radzieckiemu, Aleksandrowi Fadijewowi. Sala burzą okłasków wita wchodzącego na mównicę słynnego pisarza radzieckiego. Oklaski przerywały również wielokrotnie jego słowa. Długotrwałe serdeczne owacje wybuca, gdy mowca opuszcza trybunę. (Obszerne streszczenie przemówienia A. Fadijewa podajemy na str. 4-6).

Przewodniczący proponuje następnie, aby zaprosić symbolicznie do prezydium tych członków delegacji Pakistanu, którzy nie mogli przybyć na Kongres z powodu czynionych im trudności. Wniosek ten zostaje przyjęty okłaskami.

Bohatera walka ludu koreańskiego zakończy się zwycięstwem

Serdecznie witany przewodniczący delegacji pakistańskiej p. Munib-ur-Rahman podrażnia Kongres w imieniu 80-milionowego narodu pakistańskiego. Stwierdza on, iż naród Pakistanu przez przeszło 100 lat znajdował się pod rządami Wielkiej Brytanii, które przyniosły ludowi pakistańskiemu nędzę i zacołanie.

„Ale lud Pakistanu walczy o pokój. Dowodem tego są m. in. liczne manifestacje pokojowe, jak np. demonstracja ludu Lahore, potępiającego wojnę w

Przewodniczący udziela głosu wiceprzewodniczącemu Stałego Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju, Pietro Nenniemu. Nenni wstępuje na trybunę wśród rzeszy okłasków delegatów. Jego przemówienie śledzi Kongres z niesłabnącą uwagą.

Pietro Nenni przemawiał w drugim punkcie porządku dnia obrad, obejmującym sprawozdanie w sprawie zakazu broni atomowej i wszelkiej innej broni masowej zagłady, w sprawie zakazu propagandy wojennej oraz w sprawie powszechnego zredukowania zbrojeń. (Przemówienie to podajemy na str. 3-6).

Po krótkiej przerwie przewodniczący obejmuje p. d'Arboussier, który udziela głosu delegatowi radzieckiemu, Aleksandrowi Fadijewowi. Sala burzą okłasków wita wchodzącego na mównicę słynnego pisarza radzieckiego. Oklaski przerywały również wielokrotnie jego słowa. Długotrwałe serdeczne owacje wybuca, gdy mowca opuszcza trybunę. (Obszerne streszczenie przemówienia A. Fadijewa podajemy na str. 4-6).

Przewodniczący proponuje następnie, aby zaprosić symbolicznie do prezydium tych członków delegacji Pakistanu, którzy nie mogli przybyć na Kongres z powodu czynionych im trudności. Wniosek ten zostaje przyjęty okłaskami.

Bohatera walka ludu koreańskiego zakończy się zwycięstwem

Serdecznie witany przewodniczący delegacji pakistańskiej p. Munib-ur-Rahman podrażnia Kongres w imieniu 80-milionowego narodu pakistańskiego. Stwierdza on, iż naród Pakistanu przez przeszło 100 lat znajdował się pod rządami Wielkiej Brytanii, które przyniosły ludowi pakistańskiemu nędzę i zacołanie.

„Ale lud Pakistanu walczy o pokój. Dowodem tego są m. in. liczne manifestacje pokojowe, jak np. demonstracja ludu Lahore, potępiającego wojnę w

Rozbudzimy sumienie całej ludzkości, która przeciwstawi się zwycięsko wojnie

Streszczenie referatu prof. Fryderyka Joliot-Curie na II Światowym Kongresie Obrońców Pokoju

(Dokończenie ze str. 2)

„Będziemy pracowali ze wzmożonym zapalem i poświęceniem, aby wykonać naszą wielką misję: uczynić z siły, którą reprezentujemy, najwyższą instancję zdolną do tego, by zapewnić poszanowanie woli narodów za każdym razem, gdy organa odpowiedzialne za utrzymanie pokoju nie wykonują swego zadania.

Będziemy pracowali, zachowując w umysłach i w sercach wspomnienie okropności wojny i ucisku faszystowskiego, myśląc o troskach i obawach wszystkich naszych współobywateli, z którymi cma wialiśmy, przed przybyciem na Kongres, najlepsze metody osiągnięcia naszych celów. Gdybyśmy potrzebowali jeszcze jakiegobądź, znajdziemy go z pewnością w małosłowności szlachetnych, z którymi spotkaliśmy się na naszej drodze. Znajdziemy go z pewnością w fakcie, że wielu delegatów nie mogło wypełnić swego mandatu, zatrzymała ich bowiem obecnie walka o pokój.

Nie do pomyślenia jest, by doznane cierpienia poszły na marne. Nie do pomyślenia jest, by ludzie skierowali ku swej własnej zagładzie siły przyrody, które zdolali odkryć i ujarzmić.

I dlatego właśnie, że wszystko to głęboko odczuwamy — dlatego, że jesteśmy zdecydowani poświęcić się obronie tej pięknej sprawy, zebrałiśmy się dziś tutaj. I dlatego po powrocie do naszych krajów będziemy kontynuowali podjęte dzieło.

Ponieważ ufamy, że ludzie należycie poinformowani o sytuacji wydadzą zawsze słuszny sąd, a wiemy, że liczba uczciwych ludzi jest na świecie nieporównanie większa, niż liczba ludzi nieuczciwych, ponieważ działamy całkiem otwarcie i z pełnym obiektywizmem dla pomocy — dlatego siły nasze przezwą i zdolamy rozbudzić na całym świecie sumienie całej ludzkości, które przeciwstawi się zwycięsko wojnie.

Ruch pokoju jest potęgą, z którą związane są nadzieje ludzkości

Referat Pietro Nenniego na II Światowym Kongresie Obrońców Pokoju

Gdy w kwietniu 1949 r. pierwszy nasz Kongres zebrał się w Paryżu, dzieliła nas dwa tygodnie od chwili podpisania w Waszyngtonie paktu atlantyckiego. W moim ówczesnym sprawozdaniu stwierdziłem:

po pierwsze — że podpisanie paktu atlantyckiego oznaczało zerwanie jedności Europy i świata i zapoczątkowało kryzys Organizacji Narodów Zjednoczonych;

po drugie — że jeżeli wojna jest przede wszystkim polityką, a potem dopiero faktem natury wojenskiej, należy uważać Radę Atlantycką za polityczny sztab generalny, przygotowujący trzecią wojnę;

po trzecie — że zwycięg zbrojeń i w zasadzie interwencji w sprawy wewnętrzne, przyjęta przez sygnatariuszy paktu, stwarza stałe niebezpieczeństwo.

Upłynęło 20 miesięcy i oto zbieramy się w Warszawie.

Jakaż jest obecna sytuacja? Wojna jest już nie tylko nie-

bezpieczeństwem lub polityką — jest ona faktem, który pogrąża Koreę we krwi i gruzach, zagraża bezpośrednio Chinom, podczas, gdy w Indochinach, na Malajach i w Birmie ludy azjatyckie powstają w dalszym ciągu przeciwko imperializmowi.

Doktryna interwencji w sprawy wewnętrzne została zastosowana w Korei w warunkach, które zastrzyły kryzys ONZ, gdyż interwencji dokonano pod sztandarem Narodów Zjednoczonych, ale z jaskrawym pogwałceniem Karty, uchwalonej w San Francisco.

Pakt atlantycki, o którym mówiono, że oparty jest na układach politycznych, pozbawionych charakteru wojenskiego i że nie ma on być stosowany automatycznie, przekształcił się od września bieżącego roku w sojusż wojskowy pod postacią samej armii atlantyckiej, podporządkowanej obecnie całkowicie naczelnemu dowództwu amerykańskiemu.

W łonie naszego ruchu obrońców pokoju oceniamy oczywiście te wszystkie walki w rozmaitych sposób. Rzeczą niezmiernie ważną w interesie pokoju jest natomiast to, abyśmy zgo-

Oto owe pięć punktów:
1 Zakaz broni atomowej. Niebawmy sukces Apelu Sztokholmskiego dowiódł, jak bardzo opinia światowa podziela naszą inicjatywę w sprawie zakazu broni atomowej oraz kontroli nad wykorzystaniem energii atomowej do celów militarnych. Wydaje się, że rzecz konieczną rozciągnięcie zakazu i kontroli na broń bakteriologiczną i w ogóle na wszelką broń masowej zagłady ludzi.

2 Powszechnie ograniczenie i kontrola zbrojeń w wszelkich rodzajach i u. Kongres powinien podkreślić z większą niż kiedykolwiek energią, że wysiłek zbrojeń pozostaje w rażącej sprzeczności z oświadczeniami pokojowymi. Zbrojenia nie stwarzają lecz niszczą wszelką możliwość dyskusji oraz konfrontacji przeciwstawnych interesów i tez. Wypychające z psychologii siły popychają świat do rozwiązania drogą przemocy.

Skutek swych następstw gospodarczych i politycznych wewnątrz każdego państwa osłabia ją one demokrację, stwarzają niebezpieczeństwo faszyzmu, kierują ku celom zniszczenia owe potężne środki, które stworzone zostały przez genialne umysły i pracę ludzką dla dobrobytu materialnego i kulturalnego ludzkości.

3 Demaskowanie i potępienie interwencji zbrojnej w sprawy wewnętrzne narodów. Dyskusja nad tym podstawowym zagadnieniem podważa w przeszłości i może powodować w przyszłości najbardziej niebezpieczne nieporozumienie. Kongres przysłużyć się sprawie pokoju, proklamując znowu zasadę, że agresja jest wszędzie tam, gdzie dochodzi do interwencji zbrojnej, niezależnie od jej celów i warunków.

4 Pokojowe uregulowanie konfliktu koreańskiego z Kartą NZ. Pojedyncze rozwiązanie zaproponowane przez Stany Komitet Światowego Kongresu Obrońców Pokoju na sesji w Pradze jest wciąż aktualne. Jednakże sytuacja zastrzyła się w następstwie działań wojennych, w toku których wojska interwencyjne przekroczyły 38 równoleżnik, stwarzając bezpośrednie zagrożenie Chin. Świat znalazł się w obliczu groźby rozprzestrzenienia się konfliktu. W obec-

nie głosił zasadę nainterwencji w sprawy wewnętrzne. Organizacja Narodów Zjednoczonych była uprawniona do zaofiarowania swego pośrednictwa w Korei, ale nie była uprawniona do rozpętania interwencji wojskowej sprzecznej z prawami narodów i z Kartą NZ, która w artykule 2 rozdz. VII, zakazuje interwencji w sprawy należące do wewnętrznej jurysdykcji każdego państwa. Powinniśmy proklamować jak najbardziej stanowczo zasadę, że żadne względy natury ideologicznej, religijnej, narodowościowej, społecznej, politycznej lub ekonomicznej nie usprawiedliwiają interwencji wojskowej w sprawy wewnętrzne żadnego kraju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Wiemy, że co do zasadniczej treści naszego programu zgodni są z nami nawet ludzie podatni na wpływy kampanii oszczerstwa i kłamstwa, skierowanej przeciwko naszemu ruchowi. Toteż istnieje dla nas zagadnienie znalezienia również poza organizacjami wieziami współpracy, jakich pragniemy, możliwości spotkania i braterskiej dyskusji z każdym innym ruchem na rzecz pokoju, czy to będzie Międzynarodowy Czerwony Krzyż, czy ruch religijny przeciwko wojnie, czy Brytyjska Rada Pokojowa, czy też ruch propagujący ideę rządu światowego, kierowany przez wielkiego Einsteina, czy wreszcie Stowarzyszenie Przyjaciół ONZ lub wszelki inny ruch pokojowy.

W Światowym Radzie Pokoju, którą wybierze nasz Kongres, zarezerwowane będzie z pewnością miejsce dla przedstawicieli tych ruchów pokojowych, którzy zechcą wraz z nami stworzyć podstawy konstruktywnej dyskusji.

Jest jeszcze jeden punkt, na który Kongres powinien zwrócić baczną uwagę: kryzys ONZ. Już na Kongresie w Paryżu nad-

plęnowaliśmy systematyczne próby pozbawienia Organizacji Narodów Zjednoczonych jej uniwersalnego charakteru w celu przekształcenia jej w dyplomatyczne narzędzie polityki amerykańskiej, wypływającej z doktryny Trumana. Już pakt atlantycki nie dawał się pogodzić z literą Karty NZ. Od tego czasu dzieło niszczenia Narodów Zjednoczonych posunęło się naprzód tak dalece, że ONZ jest dzisiaj jedynie, według słusznego słowa Pandita Nehru, przybudówką paktu atlantyckiego. Przyjęcie planu Achesona sprząda ONZ na tory wiodące do jeszcze ostrzejszego kryzysu. Osłabiając Radę Bezpieczeństwa, której podstawą jest zasada jednomyślności pięciu wielkich mocarstw, i zatrzasnąc drzwi przed Chinami i innymi państwami, które z pewnością mogłyby potęgować siły, których jest reprezentacją, by przeszkodzić wielkim zamachom na Kartę NZ. Organizacja Narodów Zjednoczonych nie odzyska swego prestiżu i aurytetytu moralnego, jeżeli nie stanie się rzeczywiście wyrazicielką narodów.

Wnosimy niezłomny mur woli życia i pokoju

Nadchodzące lata będą należały do najcięższych lat ludzkości. Nasza epoka jest epoką wielkiej sprzeczności. Czynniki działające na rzecz wojny zderzają się z potężniejszymi jeszcze czynnikami pokoju. Wśród tych wielkich czynników pokojowych nasz ruch zajmuje wybitne miejsce, a fakt, że obrońcy pokoju stoją na czele potężnych państw, reprezentujących setki milionów ludzi zmienia całkowicie nasze perspektywy.

Nasz II Kongres, jego przegarnięcie polityczne, które ogarnęło dziesiątki milionów ludzi i ów swego rodzaju cud techniczny, który umożliwił 200 delegatom przeniesienie się w ciągu 3 dni z Anglii i Francji do Polski, oto fakty, które dowodzą, że ruch obrońców pokoju wyszedł ze stadium ruchu ideowego i stał się już siłą, z którą trzeba się liczyć.

Co uczynimy z tej siły? Oddamy ją jeszcze więcej w służbę naszej idei i naszej woli pokoju drogą nieustraszonej pracy propagandowej i niestrudzonej akcji, której celem jest demaskowanie i piętnowanie zbrodniarzy, przygotowywujących nową wojnę, oraz wznowienie przeciwnym, przeciwko ich polityce pokójnemu muru woli życia i pokoju ożywianemu przez nas reprezentowanymi.

Akcję tę podjęmymy znowu od podstaw, wśród mas ludowych, wobec zgromadzeń ustawodawczych i rządów oraz na forum ONZ, gdy będzie chodziło o problemy o charakterze ogólnym i za każdym razem, gdy zajdzie

plęnowaliśmy systematyczne próby pozbawienia Organizacji Narodów Zjednoczonych jej uniwersalnego charakteru w celu przekształcenia jej w dyplomatyczne narzędzie polityki amerykańskiej, wypływającej z doktryny Trumana. Już pakt atlantycki nie dawał się pogodzić z literą Karty NZ. Od tego czasu dzieło niszczenia Narodów Zjednoczonych posunęło się naprzód tak dalece, że ONZ jest dzisiaj jedynie, według słusznego słowa Pandita Nehru, przybudówką paktu atlantyckiego. Przyjęcie planu Achesona sprząda ONZ na tory wiodące do jeszcze ostrzejszego kryzysu. Osłabiając Radę Bezpieczeństwa, której podstawą jest zasada jednomyślności pięciu wielkich mocarstw, i zatrzasnąc drzwi przed Chinami i innymi państwami, które z pewnością mogłyby potęgować siły, których jest reprezentacją, by przeszkodzić wielkim zamachom na Kartę NZ. Organizacja Narodów Zjednoczonych nie odzyska swego prestiżu i aurytetytu moralnego, jeżeli nie stanie się rzeczywiście wyrazicielką narodów.

Wysiłek zbrojeń prowadzi kraje kapitalistyczne na drogę faszyzmu

Wysiłek zbrojeń wkroczył w nową fazę wskutek przestawienia przemysłu amerykańskiego z produkcji pokojowej na wojenną i w związku z planem ponownego uzbrojenia Niemiec za chodnich. Każdy z wymienionych faktów pociąga za sobą konsekwencje o olbrzymim zasięgu. Interwencja amerykańska w Korei postawiła narody azjatyckie przed nowymi problemami. Narody te czują się zagrożone w swej niezawisłości narodowej, politycznej i ekonomicznej, a zwłaszcza Chin, u których granic toczy się dziś wojna.

Zbrojenia postawiły państwa bloku atlantyckiego wobec konieczności zaniechania reform społecznych, obniżenia stopy życiowej ludności, zaprzestania odbudowy tam, gdzie nie była ona ukończona, czego wynikiem jest zastrzeżenie się walk społecznych wewnątrz każdego z tych państw.

W szczególności remilitaryzacja Niemiec Zachodnich wysunęła problemy brzemienne w poważne następstwa. Chodzi tu przede wszystkim o zagadnienie wewnętrzne niemieckie, gdyż wzmocnienie Wehrmachtu uzależniłoby całkowicie rząd w Bonn od wojskowych b. armii hitlerowskiej i od neo-hitlerowców oraz uniemożliwiłoby wszel-

ką demokratyczną ewolucję Niemiec Zachodnich.

Powstał następny problem bezpieczeństwa sąsiadów Niemiec, a zwłaszcza Polski, Czechosłowacji i Francji. Wyłonił się wreszcie problem ogólnoeuropejski, gdyż Europa jest w najwyższym stopniu zainteresowana w jedności Niemiec pod warunkami, że jedność ta zrealizuje się na podstawie denazyfikacji i demokratyzacji.

Ogólnie biorąc stwierdzić można, że zarówno w Ameryce jak i w zachodniej Europie swobody demokratyczne są znów zagrożone. Jak to przewidzieliśmy na naszym Kongresie Pańskim, wysiłek zbrojeń i dążenia do wojny wytworzyły wszędzie niebezpieczeństwo faszyzmu.

Sądze, że wśród delegatów na nasz II Kongres panuje całkowita zgodność w ocenie sytuacji i zrozumieniu konieczności wzmocnienia naszej akcji w ten sposób, by mogła ona sprostać obecnym wielkim niebezpieczeństwom. Mamy potrzebną ku temu siłę, gdyż nasza organizacja wzrosła w miarę zwiększania się groźby nowej wojny. Należałoby wymienić swobodnie i otwarcie nasze poglądy na bezpośrednie przyczyny obecnej sytuacji światowej.

Taka ewentualność nie istniała bowiem i nie istnieje. Chodziło o wyłączenie o użytkanie asetu racji przeciwko ruchom wywołanym ludźmi kolonialnymi lub półkolonialnymi oraz przeciwko wewnętrznym ruchom demokratycznym i społecznym wewnątrz każdego kraju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Nic nie może usprawiedliwić interwencji wojskowej w sprawy wewnętrzne jakiegokolwiek państwa

W moim sprawozdaniu na Kongresie Paryskim mówiłem, że u źródła obecnego kryzysu po-

koju leży fakt, że Anglicy i Amerykanie wyparli się układow jaltajskiego i poczdamskiego i

raz stolicy Polski tonącej w odświętnej szacie. Korespondent podkreśla, że pod względem organizacyjnym Polacy dokonali wielkiego wyczynu. Dziennik podkreśla, że zupełnie inne środki stoją do dyspozycji takiego kraju, w którym władze sprawują masę pracującą, gdzie wola ludu i polityka rządu stanowią jedną harmonijną całość, niż w kraju, gdzie prześladuje się zwolenników pokoju i przygotowuje nową rzeczą światową.

Rumunia

Cała prasa rumuńska zamieściła sprawozdania z otwarcia II Światowego Kongresu Obrońców Pokoju w Warszawie. Dzienniki rumuńskie podkreślają, że obrady Kongresu rozpoczęły się w chwili, gdy nad światem zawisła groźba nowej wojny. Dziennik „Romania Libera” stwierdza, że spojrzeliśmy całą po stopę ludzkości kierującej się ku Warszawie, gdzie zebrałi się wysłannicy narodów świata, aby radzić nad sprawami pokoju.

Albania

Dziennik „Zerri Popullit” piętnuje faszystowskie metody rządu angielskiego, który posłuszny rozkazom magnatów z Wall Street nie dopuścił do odbicia się w Sheffield II Światowego Kongresu Obrońców Pokoju i w brutalny sposób potraktował jednego z największych uczonych świata, przewodniczącego Stalego Komitetu Obrońców Pokoju — prof. Joliot-Curie.

Niemiecka Republika Demokratyczna

Dziennik „Neues Deutschland” w artykule wstępnym pisał: „Pokój zwycięży wojnę” — omawia znaczenie odbywającego się w Warszawie Kongresu Obrońców Pokoju.

Czechosłowacja

Cała prasa czeskosłowacka zamieściła sprawozdanie z otwarcia II Światowego Kongresu Obrońców Pokoju w Warszawie.

Węgry

Cała prasa węgierska zamieściła na czołowych miejscach sprawozdanie z otwarcia II Światowego Kongresu Obrońców Pokoju.

Węgry

Dziennik „Szabad Nep” zamieścił obszerną korespondencję z Warszawy swego specjalnego wysłannika, który maluje ob-

W Warszawie Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

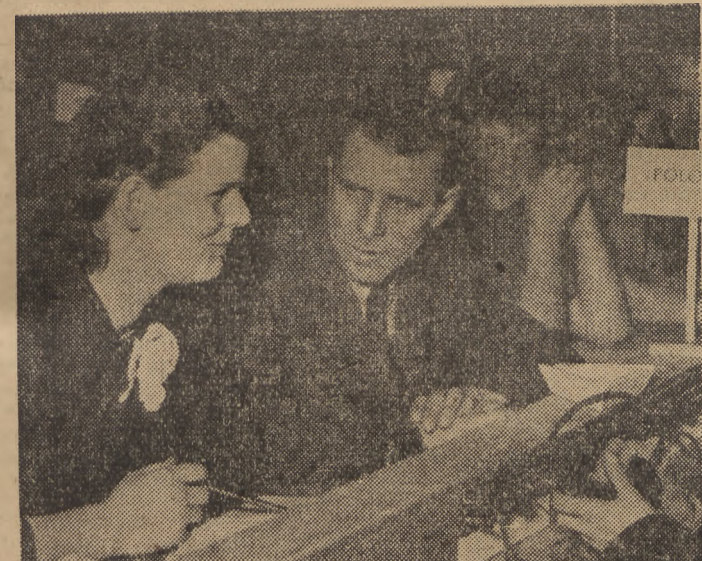
Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Obecny Kongres został zwołany na podstawie 8-ciu punktów propozycji prasowej Komitetu Światowego Kongresu Obrońców Pokoju. Wniósł on zaproponować rozwiązanie do każdego z tych punktów i przedstawić swe propozycje światowej opinii publicznej, Organizacji Narodów Zjednoczonych i poszczególnym rządów jako podstawę dyskusji i środków przywrócenia zaufania i trwałości pokoju.

Z sali obrad Kongresu

Delegaci polscy Wanda Gościńska i Franciszek Apryas na sali obrad. Foto AR

Delegaci Australii na sali obrad. Pierwszy z lewej sekretarz generalny Związku Dokerów Australijskich — Healy. Foto AR

Członkowie delegacji Syrii na sali obrad Kongresu. Foto WAF

